

Bs Nguy n Qu nh Th -

S gia tăng c a các hi n t ng th i ti t c c đoan liên quan đ n nhi t đ đang làm tăng nguy c ph i nhi m và t n th ng do nhi t, đ c bi t là s c nhi t. Vit c nh n bi t nhanh chóng, can thi p s m và qu n lý đ a trên b ng ch ng là nh ng tr ng đ i m đ t i u hóa k t qu đ i u tr cho b nh nhân.

I. Định nghĩa:

- Sơ c nhi t: Là hình thái nghiêm tr ng nh t c a t n th ng do nhi t. Sơ c nhi t đ c đ nh nghĩa là tình tr ng nhi t đ trung tâm c th > 40 đ i kèm v i các b t th ng v h th n kinh trung ng.
- Phân lo i: Sơ c nhi t đ c chia thành hai lo i: s c nhi t kinh đ i n (không do v n đ ng) và s c nhi t do v n đ ng.
- Đ i t ng nguy c cao: Sơ c nhi t có th nh h ng đ n b t k ai, nh ng nguy c cao h n tr em, ng i già, v n đ ng vin, nh ng ng i làm vi c ngoài tr i (nh lính c u h a, công nhân xây đ ng, ng i làm nông lâm ng i p, quân nhân,...).
- Bi n ch ng ph i h p: B nh nhân có th kèm theo t n th ng do b ng n u ti p xúc tr c ti p v i m t đ ng ho c các b m t nóng khác (nhi t đ b m t v t quá 71 đ)
- Bi n pháp làm mát ch đ ng: là các bi n pháp can thi p tích c c s đ ng các tác nhân h tr bên ngoài đ h nhi t đ c th cho b nh nhân s c nhi t.
- Bi n pháp làm mát th đ ng: là ph ng pháp h thân nhi t cho ng i b nh b ng cách đ a hoàn toàn vào c ch t th i nhi t t nhiên c a c th ra môi tr ng xung quanh, mà KHÔNG s đ ng thêm các tác nhân ch đ ng hay thi t b h tr tăng t c đ h nhi t t bên ngoài.

II. Các khuyn cáo v ph ng pháp làm mát:

- Khuyn cáo chung: Khuyn cáo s đ ng các bi n pháp làm mát ch đ ng thay vì các ph ng pháp làm mát th đ ng cho b nh nhân s c nhi t. Các chi n l c làm mát t ng t nhau có th đ c áp đ ng cho c tr ng h p s c nhi t kinh đ i n và s c nhi t do v n đ ng. (M c đ khuyn cáo m nh/ Ch ng c r t th p)
- Ph ng pháp u tiên t i đa: Li u pháp ngâm trong n c đá (1–5 đ) ho c ngâm trong n c l nh (9–12 đ) đ t t c đ h nhi t nhanh nh t và th i gian đ t nhi t đ m c tiêu ng n nh t. Do đó, ph ng pháp này c n đ c u tiên hàng đ u t i nh ng n i có s n ngu n l c. (Phát bi u th c hi n t t - GPS)

Sơ c nhi t

Vi t b i Biên t p viên

Th năm, 09 Tháng 7 2026 08:18 -

- T c đ gi m nhi t trung bình: Ngâm n c đá gi m 0.178/phút và ngâm n c l nh 0.154/phút. (Phát bi u th c hi n t t - GPS)

- M c tiêu th i gian và t c đ : Lâm sàng nên l a ch n ph ng pháp ho c ph i h p các ph ng pháp làm mát đ đ a nhi t đ trung tâm c th v m c m c tiêu (< 39) trong vòng 30 phút k t khi nh n bi t các tri u ch ng s c nhi t. u tiên các ph ng pháp đ t t c đ làm mát ≥ 0.155

. (Phát bi u th c hi n t t - GPS)

III. Các khuyn cáo v s d ng thu c:

H ng d n khuyn cáo KHÔNG s d ng các can thi p d c lý sau đây trong ki m soát nhi t đ b nh nhân s c nhi t:

- Dantrolene: Khuyn cáo ch ng l i vi c s d ng dantrolene cho b nh nhân s c nhi t. Các th nghi m lâm sàng cho th y thu c không có hi u qu trong vi c gi m nguy c t vong, không rút ng n đ c th i gian làm mát hay th i gian n m vi n. (M c đ khuyn cáo m nh/ Ch ng c r t th p)

- Thu c h s t thông th ng: Tránh s d ng th ng quy Acetaminophen, thu c ch ng viêm không steroid (NSAIDs) và Salicylates. Các thu c này không có b ng ch ng h tr hi u qu h nhi t trong s c nhi t, đ ng th i làm tăng nguy c t n th ng c quan (nh nhi m đ c gan, t n th ng th n c p, ch y máu). (Phát bi u th c hi n t t - GPS)

- Kháng sinh và thu c ch ng co gi t đ phòng: Ch nên s d ng trong b i c nh nghi n c u, ch a có khuyn cáo s d ng th ng quy trên lâm sàng do thi u d li u ng i. (Phát bi u đ ng nghi n c u)

IV. K t lu n:

H thân nhi t nhanh chóng là can thi p thi t y u đ khôi ph c ho t đ ng sinh lý bình th ng, gi m thi u t l t vong cho b nh nhân s c nhi t. Các quy t đ nh đi u tr c th c n đ c bác sĩ lâm sàng cân nh c đ a trên tình tr ng lâm sàng th c t c a b nh nhân và ngu n l c s n có t i c s y t .

Sơ c nhi t

Vi t b i Biên t p viên

Th năm, 09 Tháng 7 2026 08:18 -

Ngu n: Barletta JF, Palmieri TL, Toomey SA, và c ng s ; Crit Care Med; 2025;53(2): e490–e500. “Society of Critical Care Medicine Guidelines for the Treatment of Heat Stroke”

B n quy n: 2025 Society of Critical Care Medicine và Wolters Kluwer Health.